

חסמים בקבלת שירותי בריאות לזקנים יוצאי אתיופיה

ד"ר שירלי רזניצקי¹, ד"ר יפית כהן², ד"ר איילת ברג-ורמן¹, חן קלסי רטה (MA)²

Shirlir@jdc.org

¹ מכון מאירס ג'וינט ברוקדייל ² עמותת מטב

שיטות	מטרות	רקע
ניתוח איכותני	1. אפיון זקנים יוצאי אתיופיה בתחומי חיים שונים 2. אפיון שימוש בשירותים, חסמים, זיהוי צרכים ובחינת פתרונות אפשריים	בסוף 2021 חיו בישראל כ-10,500 זקנים יוצאי אתיופיה, שהם 6.4% מכלל יוצאי אתיופיה בארץ. מרביתם חיים בישראל למעלה מ-30 שנה וגם כיום הם מתמודדים עם קשיים בהשתלבות בחברה ושימוש בשירותים.
2 קבוצות מיקוד עם זקנים יוצאי אתיופיה (סה"כ 30 זקנים)		
11 ראיונות עומק עם אנשי מקצוע		
10 קבוצות מיקוד (סה"כ 70 משתתפים)		

זהו שלוש תמות

זקנה במעבר תרבותי: יחסי הגומלין בין זקנה לעלייה

חסמים שפתיים ותרבותיים

- אי ידיעת השפה העברית (קראו וכתוב)
- חוסר התמצאות בשירותי הבריאות
- חוסר אוריינות דיגיטלית (להזמנת תור וכד')

השלכות

- הימנעות מפנייה לשירותי בריאות
- תלות בבני משפחה לקבלת שירותים

היו מקרים שאנשים פשוט לא פונים [לשירות רפואי], כי אין את המישהו הזה שיסביר לי, זה כאילו סינית בשבילם. למה שאני אלך למקום דר, למישהו שלא מכיר אותי?" (מגשרת בקופת חולים)

חוסר נגישות של מערכת הבריאות

- מחסור בנותני שירותים דוברי אמהרית
- מחסור במגשרים (סה"כ כ-35 בכל הארץ), בייחוד ברפואה יועצת.

קשיים כלכליים

- קושי במימון תרופות וטיפולים (כגון טיפולי שיניים)

חוסר אמון

- בין זקנים יוצאי אתיופיה לנותני שירותים (כולל מגשרים)

השלכות

- סירוב לקבלת שירותי בריאות ('נסתדר לבד')
- רתיעה מאבחונים של בעיות ומחלות
- מציאת פתרונות אלטרנטיביים לבעיות

”אם לא קיבלו את הזקן למקום מסוים הוא לא יחזור לשם או אם אומרים לו שהוא יקבל משהו והוא לא מקבל אז מבחינתו הם 'שרופים' [...] האמון זה הדבר הראשון” (רכז קהילה)

חוסר אמון

זקנה במעבר תרבותי

בין מסורתיים למודרניים

השלכות

- טיפול רפואי לא מיטבי
- חוסר הענות לטיפול קונבנציונלי

”הם ניהלו כפר שלם, הם ידעו לבנות בתים, הם ידעו להגיד מה אוכלים, מה לא אוכלים” (פסיכולוגית)

בין מסורתיים למודרניים

חוזקות בתחום הבריאות

- ידע מסורתי רחב בתחום הבריאות (פיזית ונפשית)
- אורח חיים בריא (תזונה, פעילות גופנית) וקהילתיות

קשיים בתחום הבריאות

- התמודדות עם בעיות בריאות חדשות וכרוניות
- הרתעות משירותים מודרניים

המלצות

הכרה בחשיבותם של בני משפחה ומתן מידע ותמיכה פרטנית וקבוצתית

הנגשת שירותי בריאות ורווחה על ידי כח אדם דובר השפה, מגשרים, מתאמי טיפול, הסברה לזקנים ואנשי מקצוע

פיתוח שירותים שיבליטו את היתרונות התרבותיים והקהילתיים שיש לקהילה